

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Płocku

z udziałem M. K.

o prawo do renty rodzinnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 9 lipca 2024 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt III AUa 490/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Płocku na rzecz M. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Płocku decyzją z 12 lutego 2020 r. odmówił M. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu J. K..

W odwołaniu od powyższej decyzji M. K. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji. Wskazał, że od 1994 r. cierpi na zaburzenia psychiczne i jest całkowicie niezdolny do pracy.

Ponieważ dotychczas rentę rodzinną pobierała M. K., Sąd na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. zawiadomił ją o toczącym się postępowaniu. M. K. przystąpiła do postępowania i przyłączyła się do odwołania.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 17 maja 2022 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. K. prawo do renty rodzinnej od 1 stycznia 2020 r. na stałe (pkt 1), stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2), oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt 3).

Sąd Okręgowy ustalił, że orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w O. z 6 lipca 2004 r. odwołującego zaliczono do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności wskazując, że stopień niepełnosprawności istnieje od kwietnia 2004 r., a odwołujący może wykonywać lekką pracę pod nadzorem. Orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w O. z 14 lutego 2013 r. odwołującego zaliczono do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wskazując, że niepełnosprawność istnieje od kwietnia 2004 r. a ustalony stopień niepełnosprawności istnieje od lipca 2005 r.

2 grudnia 2008 r. odwołujący złożył w ZUS wniosek o przyznanie prawa do renty i Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 14 stycznia 2009 r. został on uznany za całkowicie niezdolnego do pracy na okres do 31 stycznia 2012 r., a jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy wskazano 17 maja 2004 r. W konsekwencji decyzją z dnia 6 lutego 2009 r. przyznano odwołującemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2008 r. do 31 stycznia 2012 r., a decyzją z 2 marca 2012r. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 lutego 2012 r. na stałe.

Sąd Okręgowy nadto ustalił, że decyzją z 29 marca 2012 r. ZUS przyznał matce odwołującego M. K., prawo do renty rodzinnej po mężu J. K., od 1 marca 2012 r. na stałe. 17 stycznia 2020 r. M. K. złożyła wniosek o wstrzymanie wypłaty renty rodzinnej od 1 lutego 2020 r. Wniosek ten został uwzględniony.

17 stycznia 2020 r., ubezpieczony złożył w ZUS wniosek o przyznanie renty rodzinnej po ojcu J. K.. W toku rozpoznawania tego wniosku organ rentowy nie skierował odwołującego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, lecz oparł się na orzeczeniu lekarza orzecznika z 14 stycznia 2009 r. Orzeczeniem tym odwołujący został uznany za całkowicie

niezdolnego do pracy na okres do 31 stycznia 2012 r., a jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy wskazano 17 maja 2004 r. Tym samym odwołujący - w trakcie rozpatrywania wniosku o rentę rodzinną - nie miał możliwości wniesienia sprzeciwu, dlatego Sąd uznał, że w niniejszym postępowaniu może badać stan zdrowia odwołującego.

Sąd Okręgowy przytoczył art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w którym określono warunki do nabycia prawa do renty rodzinnej.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że poza sporem jest, iż odwołujący cierpi na schizofrenię, która została rozpoznana podczas leczenia szpitalnego w lipcu 2005 r. Na skutek tego schorzenia jest obecnie całkowicie niezdolny do pracy. Takie stanowisko zajęli zarówno Lekarz Orzecznik ZUS, jak i wszystkie zespoły biegłych opiniujące w sprawie. Sporne było natomiast to, czy całkowita niezdolność do pracy odwołującego powstała w okresach wskazanych w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności przed ukończeniem przez odwołującego nauki w technikum, tj. przed 27 maja 2000 r.

Na tę okoliczność Sąd pierwszej instancji trzykrotnie dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd Okręgowy wskazał, że wszystkie zespoły biegłych uznały odwołującego za całkowicie trwale niezdolnego do pracy. Rozstrzygnięcie w sprawie było zaś uzależnione od oceny, czy całkowita niezdolność do pracy odwołującego powstała w okresie wskazanym w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, tj. w okresie nauki w szkole do dnia 27 maja 2000 r.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, podstawę rozstrzygnięcia w tym zakresie powinny stanowić te opinie, w których biegli stwierdzili, że całkowita niezdolność do pracy odwołującego powstała przed 27 maja 2000 r., tj. opinie biegłych A. K. i L. K. oraz A. P. i K. S.. Tym samym Sąd stwierdził, że odwołujący spełnił wszystkie warunki z art. 68 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wymagane do przyznania mu prawa do renty rodzinnej po ojcu.

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 14 lutego 2022 r., w pkt. I oddalił apelację i w pkt. II orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny przychylił się do stanowiska Sądu pierwszej instancji, iż całkowita niezdolność do pracy powstała u wnioskodawcy przed 27 maja 2000 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, w toku którego zgromadził dowody, które następnie poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, nie przekraczając przy tym granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. Nadto dokonana przez Sąd Okręgowy ocena

zebranego materiału dowodowego jest zgodna z zasadami doświadczenia i logicznego rozumowania. Zdaniem Sądu drugiej instancji sam fakt, iż wnioski wynikające z dwóch opinii biegłych sądowych, którym Sąd dał wiarę nie pokrywają się ze stanowiskiem lekarzy orzeczników ZUS, treścią opinii biegłych z zakresu psychiatrii J. W. i z zakresu psychologii H. P. i stanowiskiem organu rentowego nie oznacza naruszenia zasady wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Sąd Okręgowy uznając za wiarygodną dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy wskazane powyżej opinie dwóch zespołów biegłych lekarzy psychiatrii i psychologa, prawidłowo nie podzielił opinii trzeciego zespołu biegłych lekarzy, stwierdzającej brak podstaw do uznania odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy przed 27 maja 2020 r. Sąd Okręgowy swoje stanowisko w powyższym zakresie dogłębnie uzasadnił, mając na względzie, że opinia tego zespołu biegłych nie uwzględniała wszystkich okoliczności dotyczących stanu zdrowia odwołującego w trakcie nauki w szkole podstawowej i średniej, przebiegu nauki odwołującego w ww. szkołach oraz faktycznego charakteru i warunków zatrudnienia odwołującego, a tym samym nie mogła właściwie ocenić stanu zdrowia odwołującego.

Zdaniem Sądu drugiej instancji dokonanej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie zmieniają argumenty podniesione w apelacji. Organ rentowy, kwestionując opinie biegłych podkreślał, że odwołujący ukończył szkołę średnią, zdał maturę a ponadto był aktywny zawodowo (własna działalność gospodarcza, zatrudnienie na stanowisku pracownika fizycznego oraz w biurze rachunkowym). Fakt ukończenia szkoły średniej, czy też fakt formalnego podjęcia aktywności zawodowej nie wyklucza możliwości stwierdzenia u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy w tamtym okresie. Praca wykonywana przez odwołującego miała charakter prostych czynności zleconych przez członków rodziny. Nie była wykonywana stale i systematycznie. Z kolei działalność gospodarcza odwołującego w przeważającym zakresie była prowadzona przez matkę odwołującego.

Stąd mając na względzie spójne i logiczne stanowisko dwóch zespołów biegłych psychologa i psychiatrii, uzupełnione dokumentacją medyczną i zeznaniami świadków M. K., M. P., P. R., M. S. i A. W. Sąd Apelacyjny uznał, iż poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia są prawidłowe i nie zawierają błędów natury faktycznej i logicznej.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uzupełniania materiału dowodowego poprzez dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii. Biegli sądowi opiniujący w sprawie wyjaśnili wszystkie okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy, jak również daty powstania u niego całkowitej niezdolności do pracy. Pomimo zgłoszonych przez organ rentowy zarzutów do opinii trzeciego zespołu biegłych, materiał dowodowy zebrany w sprawie dawał merytoryczną podstawę do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a dopuszczanie dowodu z opinii czwartego zespołu biegłych tej samej specjalności zmierzałoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużania

postępowania sądowego. Dlatego też Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., pominął wniosek dowodowy organu rentowego.

Nadto Sąd Apelacyjny podniósł, nie jest związany przyjętą przez organ rentowy datą powstania niezdolności do pracy u odwołującego w postępowaniu o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W niniejszej sprawie odwołujący przedstawił również inne dowody, m. in. z zeznań świadków, które pozwoliły biegłym na przyjęcie innej daty powstania całkowitej niezdolności do pracy.

W takim stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ocenę dowodów zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy uznając jednocześnie, iż formułowane i podtrzymywane przez organ rentowy zarzuty w tym względzie nie są zasadne. W związku z tym, że z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała w okresie wskazanym w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, to zdaniem Sądu Apelacyjnego uznać należało, iż spełnił on przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do renty rodzinnej. Tym samym Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów prawa materialnego, tj. art. 68 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 12 ust. 1 i 2 oraz 13 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł organ rentowy. Skarżący zaskarżając wyrok w części tj. pkt. I i II wniósł o jego uchylenie w części dotyczącej pkt I i II i zmianę wyroku Sądu Okręgowego przez oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W podstawach skargi kasacyjnej skarżący zarzucił naruszeniu prawa materialnego tj. art. 68 ust. 1 pkt 3 w zw. z pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t.: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.) w związku z art. 114 ust. 1 tej ustawy oraz naruszeniu prawa procesowego tj. art. 382 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy powołał się na istotne zagadnienie prawne i potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości tj. przepisu art. 68 ust. 1 pkt 3 w zw. z pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t.: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.) w odniesieniu do pojęcia „okresu powstania całkowitej niezdolności do pracy” jako jednej z przesłanek przyznania prawa do renty rodzinnej dziecku całkowicie niezdolnemu do pracy. W ocenie skarżącego na gruncie ww. przepisów istnieje potrzeba wyjaśnienia, czy możliwe jest ustalenie innego okresu (daty) powstania całkowitej niezdolności do pracy w postępowaniu dotyczącym prawa do renty rodzinnej w sytuacji, gdy dziecko wcześniej uprawnione było

do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i w postępowaniu przed organem rentowym poprzedzającym przyznanie tej renty ustalono datę powstania całkowitej niezdolności do pracy po zakończeniu nauki w szkole.

Przy przyjęciu tej daty dziecko nie uzyskałoby prawa do renty rodzinnej, gdyż nie zostałyby spełnione przesłanki z art. 68 ust. 1 pkt 3 w zw. z pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

1. Jeżeli ustalenie to jest możliwe, to czy wcześniej powinno być w tej sytuacji przeprowadzone postępowanie wznowieniowe z art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w celu ustalenia innej (wcześniejszej) daty powstania całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego i podważenia wcześniejszej decyzji o przyznaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy? Skarżący podkreślił, że zgodnie z art. 114 ust. 1f tej ustawy możliwe jest uchylenie decyzji nawet po upływie znacznych okresów, gdy w wyniku uchylenia lub zmiany decyzji z przyczyn określonych w ust. 1 osoba zainteresowana nabędzie prawo do świadczenia lub świadczenie w wyższej wysokości.

2. Czy też ustalenie tej wcześniejszej daty powstania całkowitej niezdolności do pracy może odbywać się poza trybem dotyczącym wznowienia postępowania, tj. w każdym nowym postępowaniu, po złożeniu przez ubezpieczonego wniosku o inne świadczenie, tj. rentę rodzinną i przedłożeniu stosownych dowodów, nie przedstawionych w innym postępowaniu?

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się również na jej oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr

1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Powołanie się na tę przyczynę kasacyjną zakłada więc nie tylko wskazanie przepisu prawa i stwierdzenie, że - w ocenie skarżącego - wywołuje on wątpliwości. Konieczne jest również wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), omawiana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK

328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

W pierwszej kolejności wymaga wyjaśnienia, że niezasadnie skarżący ujmuje w koniunkcji istotne zagadnienie prawne i potrzebę wykładni przepisów, gdyż pierwsza i druga podstawa przedsądu różnią się ze względu na przedmioty zainteresowania oraz funkcje. Ustawodawca wyraźnie rozróżnia pierwszą i drugą podstawę przedsądu w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Wspólnym mianownikiem jest to, że obie mają charakter uniwersalny, gdyż dotyczą istotnego zagadnienia prawnego albo kwalifikowanej potrzeby wykładni przepisów.

Zdaniem Sądu Najwyższego zgłoszone zagadnienia prawne nie składają się na istotne zagadnienie prawne z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa. Skarżący w żaden sposób nie wykazał również potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości.

Dodatkowo wymaga zauważenia, że w sytuacji ubiegania się o prawo do renty rodzinnej, wymagane jest spełnienie przesłanki z art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dlatego odwołujący ma obowiązek wykazać w postępowaniu, że oceny lekarza orzecznika i komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, będące podstawą zaskarżonej decyzji, są nietrafne. Możliwe jest również przyznanie renty rodzinnej bez względu na wiek dziecka całkowicie niezdolnemu do pracy i niezdolnemu do samodzielnej egzystencji. W obu tych sytuacjach warunkiem jest, aby całkowita niezdolność do pracy powstała w okresie, o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku spełnienia przesłanek określonych w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dziecko może zwrócić się o ustalenie uprawnień do renty rodzinnej w każdym czasie; świadczenie jest w zasadzie bezterminowe, jakkolwiek uzależnione od istnienia określonego stanu zdrowia. W konsekwencji renta rodzinna może

być przyznana okresowo, jak również ulec wstrzymaniu w przypadku ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy.

Natomiast uzyskanie przez dziecko prawa do własnej renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w związku z zatrudnieniem w czasie kontynuowania nauki nie wyklucza nabycia prawa do renty rodzinnej, jeżeli dziecko stało się całkowicie niezdolne do pracy przed ukończeniem 25 roku życia. Prawa do obydwu tych rent pozostają w zbiegu - art. 68 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2016 r., III UK 25/16, LEX nr 2188799).

Zatem w sytuacji w jakiej znalazł się odwołujący koniecznym było w sprawie o przyznanie renty rodzinnej zbadać czy całkowita niezdolność powstała u niego w okresie wskazanym w art. 68 ust. 1 ustawy emerytalnej, co w sprawie zostało uczynione i jest wiążące dla Sądu Najwyższego.

Skarżący powołał się również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania do jej oczywistej zasadności. Należy przy tym zauważyć, że skarżący łączy oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni. Tymczasem, już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje potrzeba wykładni, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez Sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego. Z kolei skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałyby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964, z dnia 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, z dnia 7 października 2020 r., II PK 158/19, LEX nr 3080067). Zatem nie do pogodzenia z oczywistością skargi jest stawianie

w niej zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, ani wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nadto skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawił przekonującej, rzeczowej argumentacji, w której wykazałaby oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej, co uzasadnia odmowę jej przyjęcia podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265) oraz art. 98 § 1¹ k.p.c.

[SOP]

[ał]